

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Axa prioritară 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.5 „Programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării”

Titlul proiectului: DOCSOC - Excelență, inovație și interdisciplinaritate în studiile doctorale și postdoctorale în sociologie

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/21/1.5/G/27059

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Școala doctorală de sociologie: o descriere sociologică

Raport

30 martie 2011

Ștefania Matei

Puiu Lățea

Cosima Rughiniș

Pornind de la opiniile și atitudinile doctoranzilor cu privire la procesul educațional, cercetarea de față urmărește realizarea unei evaluări a Școlii Doctorale de Sociologie prin identificarea principalelor oportunități și vulnerabilități în desfășurarea activităților. Astfel, vom avea în vedere următoarele aspecte: procesul de admitere, gradul de îndeplinire a așteptărilor referitoare la actul educațional, relația doctorand-profesor coordonator, accesibilitatea resurselor științifice, activitățile conexe redactării tezei, calitatea interacțiunilor din cadrul Școlii Doctorale și rezultatele procesului educațional.

Modelul de „școală doctorală” diferă de „studiile doctorale” prin patru aspecte principale: (1) ritmicitatea învățării, secvențială, care poate fi divergentă de ritmicitatea proiectului de cercetare, iterativă, (2) comprimarea studiilor (obligativitatea finalizării în 3 ani a cercetării), (3) organizarea activității în comunități de învățare (echipe, module, colective) și (4) evaluarea activităților întreprinse care poate fi de tip profesoral (a coordonatorului, comisiei) sau colegial (formală, prin peer-review, sau informală prin evaluări implicite și dezbateri doctorand-doctorand sau doctorand-profesor). Acest mod de organizare impune anumite exigențe al căror grad de îndeplinire urmărim să îl surprindem în ce urmează.

Indicatorii utilizați în cercetare nu sunt construiți prin identificarea unor date factuale care ar putea reprezenta un indicator direct al calității, ci informațiile ce stau la baza prezentării rezultatelor sunt construite prin raportare la evaluările subiective atribuite de către doctoranzi activităților întreprinse ca beneficiari ai Școlii Doctorale. Metoda prin care s-au cules datele ce urmează a fi raportate este reprezentată de chestionarul online autoadministrat distribuit prin intermediul listelor de discuții ale doctoranzilor. Chestionarul a fost completat în luna martie 2011 de un număr de 57 de respondenți din toți cei trei ani de studiu astfel (15-Anul I, 25-Anul II, 17-Anul III). Dintre aceștia 47 au urmat atât studiile de licență, cât și de master în sociologie, asistență socială sau alte discipline socio-umane, iar numai 4 dintre ei nu au nici studiile de licență, nici cele de master efectuate într-

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

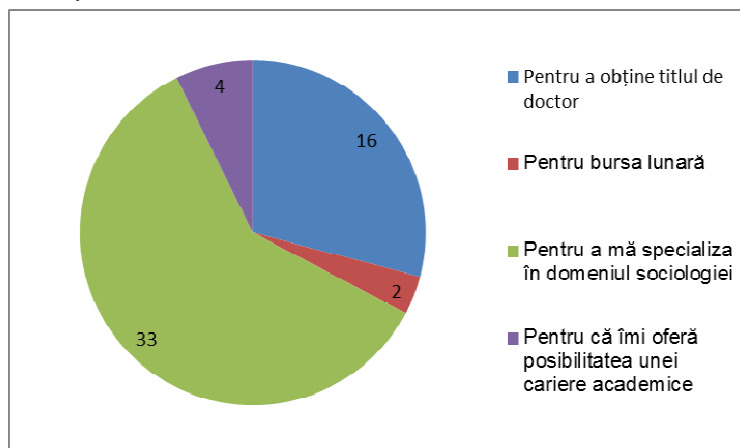
UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

unul dintre domeniile menționate. Această modalitate de evaluare asigură anonimitatea răspunsurilor, oferindu-le totodată persoanelor chestionate suficient timp pentru a reflecta retrospectiv asupra situației, element care este de așteptat să sporească acuratețea evaluărilor.

Evaluarea procesului de admitere

Procesul de admitere reprezintă unul dintre primele contacte ale doctoranzilor cu ceea ce urmează să fie o Școală Doctorală. Atât limitarea accesului prin probe care să îngreuească posibilitatea absolvenților unui program de masterat de a-și continua studiile, cât și facilitarea tipurilor de evaluare a cunoștințelor pentru a face programul accesibil candidaților proveniți din domenii diferite de specializare sunt două dintre aspectele care generează cel mai adesea nemulțumiri din partea celor în cauză. Se impune, deci, o formulă de echilibru care să considere în vederea selecției o serie de competențe anterioare formării doctorale. Următoarea parte a cercetării reprezintă o evaluare a procesului prin care fiecare actual doctorand a fost admis în anul înscrierii. De aceea, evaluările pozitive pot fi supraestimate întrucât evaluatorii sunt tocmai cei care au fost selectați în urma probelor pentru a beneficia mai departe de studiile doctorale, deci în cercetare sunt practic avuți în considerare cei care au primit un feedback pozitiv în urma admiterii.

Figura 1. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „Care este principalul motiv pentru care ați decis să urmați studiile doctorale?”

În ceea ce privește motivația care a stat la baza deciziei de a urma studiile doctorale (Figura 1) se poate observa faptul că în cazul respondenților primează interesul academic, reflectat prin dorința specializării în domeniul sociologiei. Beneficiile financiare par a fi importante în foarte puține cazuri, la fel eventualitatea unei viitoare cariere academice. De asemenea, un grad moderat de importanță pus în evidență printr-un număr de 16 răspunsuri este atribuit beneficiilor de ordin formal pe care o diplomă în sociologie o conferă deținătorului. De remarcat este faptul că absolvenții care nu au urmat studiile doctorale în sociologie punctează într-o măsură mai ridicată latura specializării. Nu există însă diferențe semnificative în ceea ce privește motivația continuării studiilor doctorale în funcție de anul înscrierii, deși se poate observa o ușoară tendință a respondenților înmatriculați în anul 2009 spre a adopta o atitudine orientată către obținerea titlului de doctor.

Figura 2. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ce măsură sunteți mulțumit/ă de informarea privind condițiile și criteriile de admitere?”

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

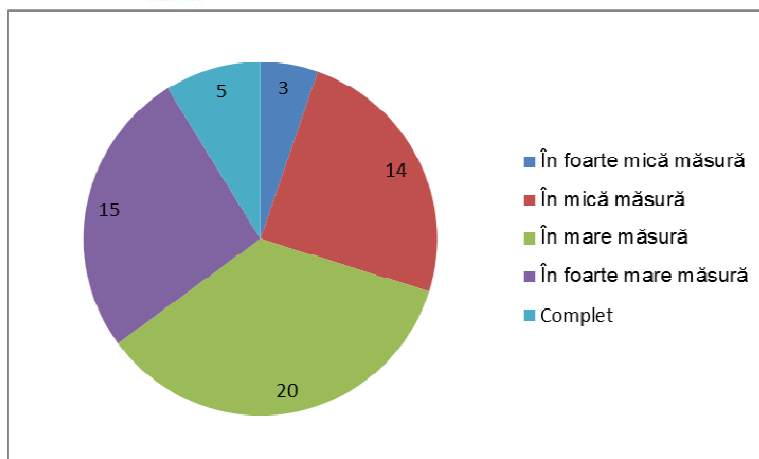

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

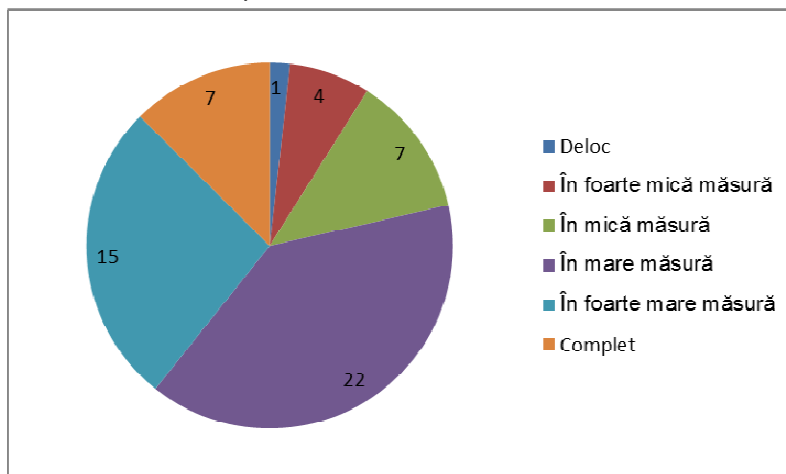

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Conform declarațiilor respondenților se poate constata un grad ridicat de mulțumire în raport cu informarea privind condițiile și procedura de admitere (Figura 2). Aproximativ 70% dintre doctoranzii chestionați se declară complet, în foarte mare măsură sau în mare măsură satisfăcuți de acest aspect, o pondere mai mare fiind ocupată de doctoranzii admiși în anul 2009.

Figura 3. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ce măsură sunteți mulțumit/ă de corectitudinea desfășurării concursului?”

Corectitudinea desfășurării concursului este evaluată pozitiv de peste 77% dintre respondenți (Figura 3), majoritatea fiind cei care la data completării chestionarului erau anul II de studiu.

Figura 4. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ce măsură sunteți mulțumit/ă de relevanța concursului pentru evaluarea competențelor necesare doctoratului în sociologie?”

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

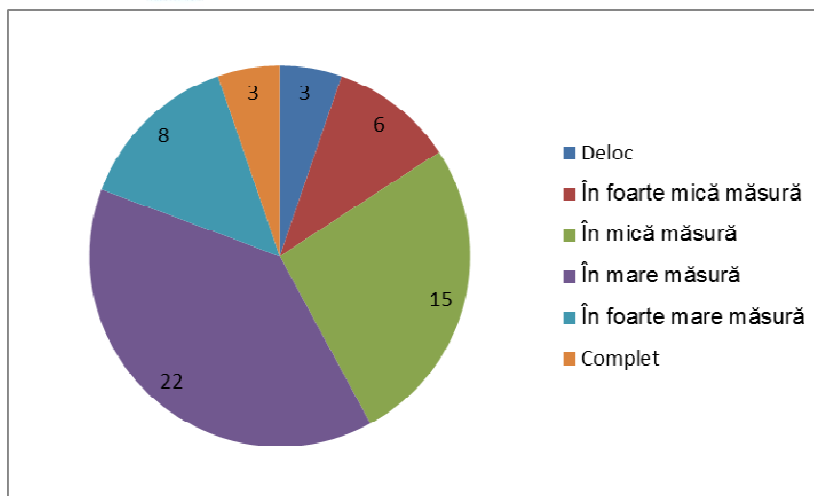
Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

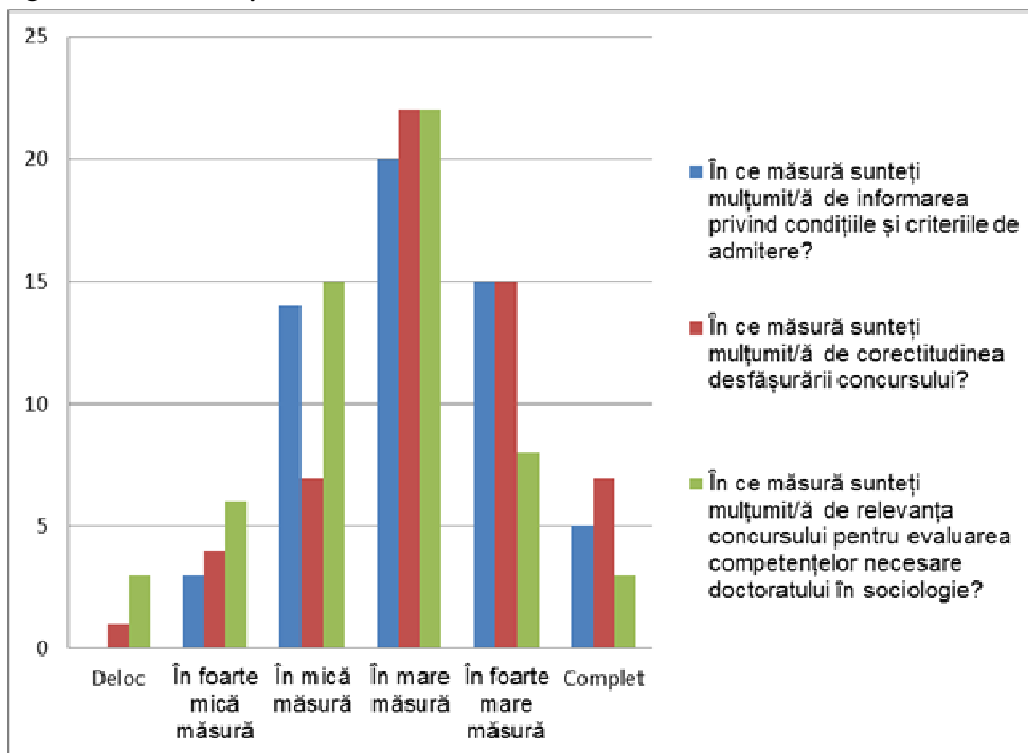

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Un grad mai redus de mulțumire poate fi constat prin raportare la criteriul relevanței concursului pentru evaluarea competențelor (Figura 4). În acest caz 57% dintre respondenți evaluează pozitiv procesul de admitere sub acest aspect. De asemenea, o proporție considerabilă dintre doctoranzii admiși în 2008 (peste jumătate din totalul acestora) își manifestă nemulțumirea față de măsura în care procesul de admitere reflectă abilitățile necesare mai departe în experiența de cercetare.

Figura 5. Analiza comparativă a criteriilor de admitere

Sub aspect comparativ, poate fi constat faptul că relevanța concursului pentru evaluarea competențelor necesare doctoratului în sociologie este unul dintre criteriile care generează cele mai multe nemulțumiri. Spre deosebire, evaluările pozitive sunt acordate în cea mai mare măsură aspectului corectitudinii desfășurării examenului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

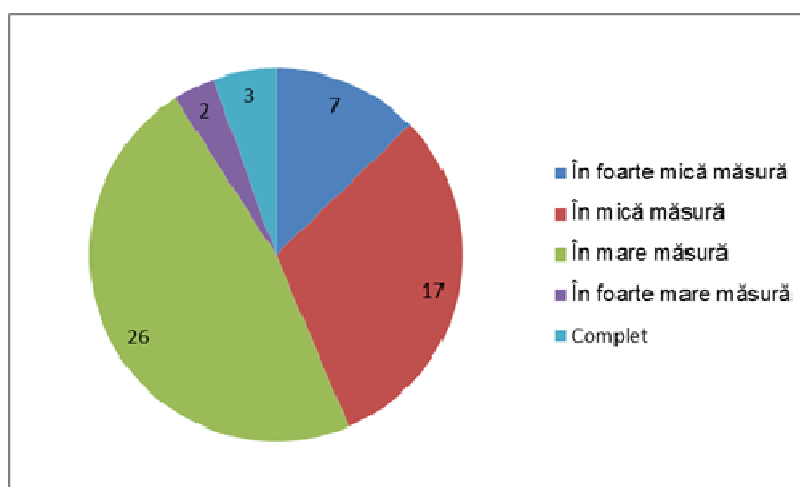

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Îndeplinirea așteptărilor privind studiile doctorale

Măsura în care așteptările doctoranzilor în raport cu îndeplinirea așteptărilor privind studiile doctorale au fost îndeplinite reprezintă un indicator al gradului de mulțumire față de modul de desfășurare a activităților în cadrul Școlii Doctorale. Rezultatele la chestionar indică un procent majoritar al respondenților (56%) care declară faptul că așteptările personale au fost îndeplinite într-un grad ridicat (Figura 6). De asemenea, se contată faptul că atribuirea de valori extreme în evaluarea acestui aspect sunt foarte reduse. Datele analizate indică faptul că respondenții care nu au absolvit studiile de licență sau masterat în domeniul sociologiei și cei care manifestă un interes sporit față de domeniu, reprezentându-i pe cei care au declarat că principalul considerent în funcție de care au decis să urmeze studii de lungă durată a fost specializarea, tind să realizeze mai degrabă evaluări pozitive. Sub aspectul îndeplinirii așteptărilor, nu se pot constata diferențe semnificative între anii de studiu.

Figura 6. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ce măsură s-au îndeplinit așteptările dvs. privind studiile doctorale, de când sunteți înscris/ă la doctorat?”

Relația doctorand-profesor coordonator

Dat fiind faptul că una dintre principalele finalități ale efectuării studiilor doctorale este redactarea lucrării de cercetare, îndrumarea primită de la conducătorul de doctorat în acest sens reprezintă unul dintre aspectele esențiale ale procesului educațional. Evaluarea acestui aspect de către doctoranzi, priviți ca principali beneficiari, reprezintă un indicator indirect al calității studiilor desfășurate în cadrul Școlii Doctorale.

Figura 7. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ultimele șase luni, cât de des v-ați întâlnit cu conducătorul de doctorat pentru a discuta proiectul dvs. doctoral?”

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

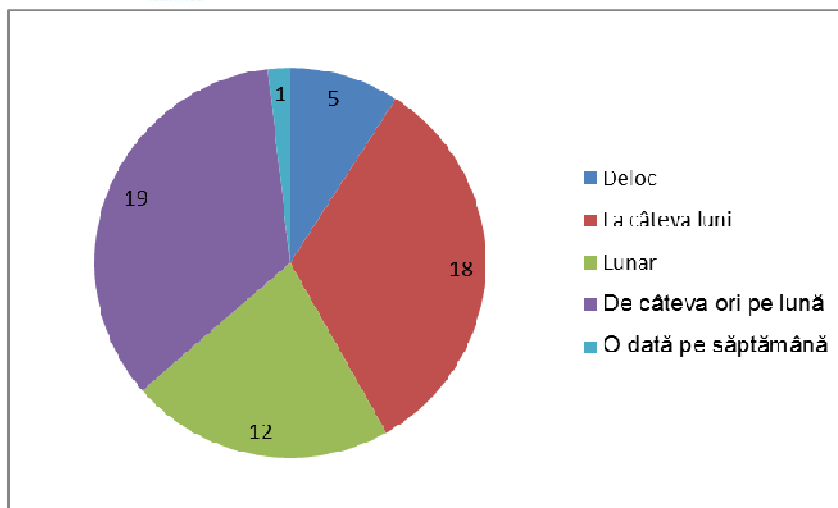

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

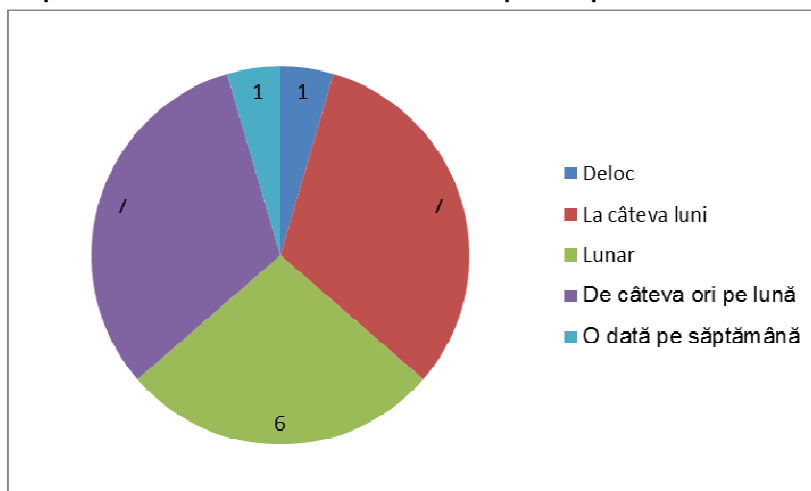
UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Frecvența întâlnirilor cu profesorul îndrumător, reflectată de răspunsurile persoanelor chestionate, indică un procent de 57% dintre doctoranzi care se întâlnesc cu conducătorul de doctorat pentru a discuta proiectul de cercetare cel puțin o dată pe lună (Figura 7). Însă un număr considerabil de respondenți menționează că astfel de activități au loc la intervale destul de mari de timp (la câteva luni sau deloc). Se poate constata, de asemenea, faptul că, pe măsura apropierii termenului limită de predare a tezei, aceste întâlniri devin mult mai frecvente. În plus, se poate constata vizibil cum respondenții care declară că așteptările privind studiile doctorale au fost îndeplinite se întâlnesc mai des cu profesorul îndrumător.

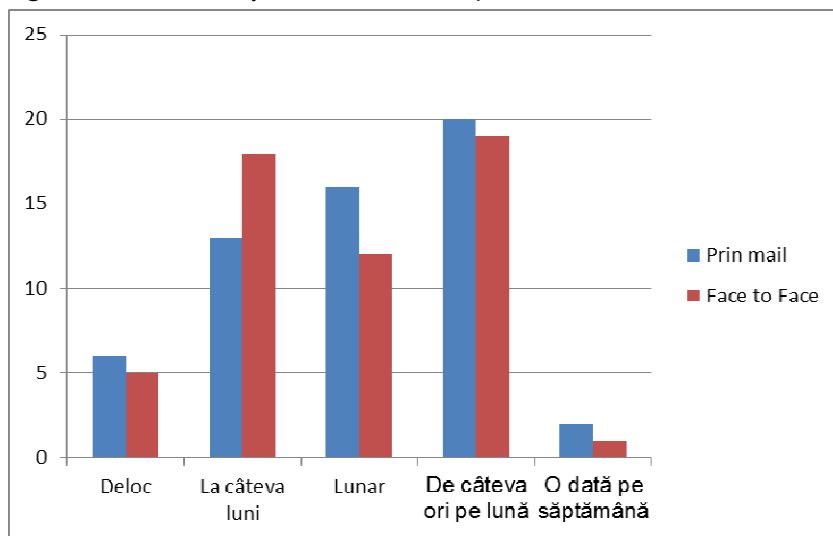
Comunicarea prin email poate fi, la rândul ei, un indicator semnificativ al relației stabilite între doctorand și coordonatorul lucrării. Deși numărul doctoranzilor care au oferit răspunsuri la întrebarea corespunzătoare măsurării acestui aspect este mai redus, se poate constata o distribuție a răspunsurilor similară celei precedente (Figura 8). Anul înscrierii și domeniul de specializare nu diferențiază între respondenți. În schimb, se poate constata faptul că identificarea dorinței de acumulare a cunoștințelor în domeniul sociologiei tinde să conțene în frecvența comunicării prin email.

Figura 8. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ultimele șase luni, cât de des ați comunicat prin e-mail cu conducătorul de doctorat privind proiectul dvs. doctoral?”

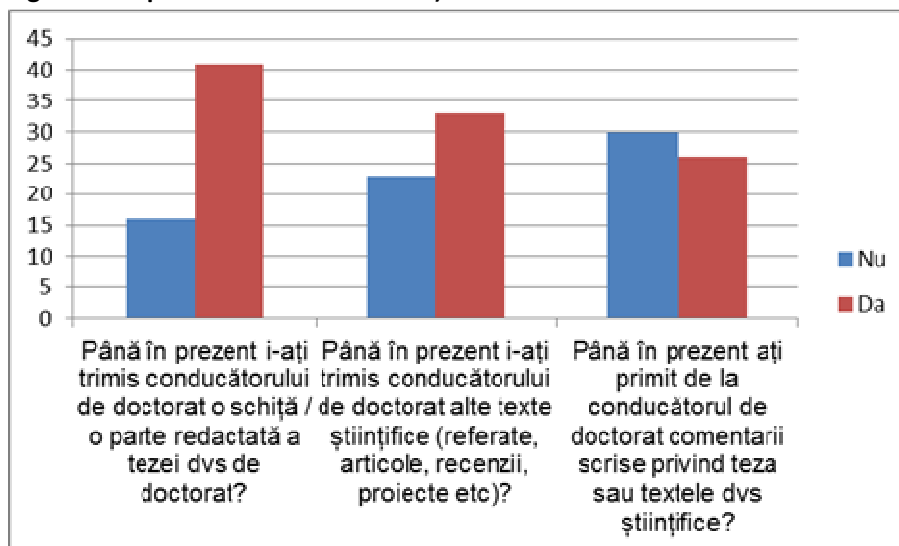
Analiza comparativă a modalităților de comunicare cu conducătorul de doctorat pune în evidență, la modul general, o frecvență mai sporită a comunicării prin email în raport cu întâlnirile directe (Figura 9).

Figura 9. Analiza comparativă a modalităților de comunicare cu îndrumătorul de doctorat

Considerând atât întâlnirile face-to-face, cât și comunicarea prin email ca forme de interacțiune, se poate constata faptul că aproximativ 67% dintre respondenți interacționează cel puțin lunar cu îndrumătorul lucrării de doctorat pentru a discuta modalități de structurare și, respectiv, îmbunătățire a cercetării doctorale.

Figura 10. Tipuri de îndrumare în relația doctorand-coordonator

Rezultatele obținute prin aplicarea chestionarului pun în evidență o interacțiune mai degrabă unidirecțională în relația doctorand-coordonator (Figura 10). Dacă majoritatea respondenților declară faptul că până în prezent i-au trimis conducătorului cel puțin o schiță a tezei sau alte texte științifice personale, răspunsurile scrise pe marginea acestora din partea îndrumătorilor sunt sesizate într-o măsură mai mică. Contrar așteptărilor, este de remarcă că respondenții înmatriculații în anul I și II declară într-o pondere mai mare faptul că au primit comentarii scrise pe marginea materialelor realizate. De asemenea, interesul față de studii, măsurat prin dorința de specializare în domeniul

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

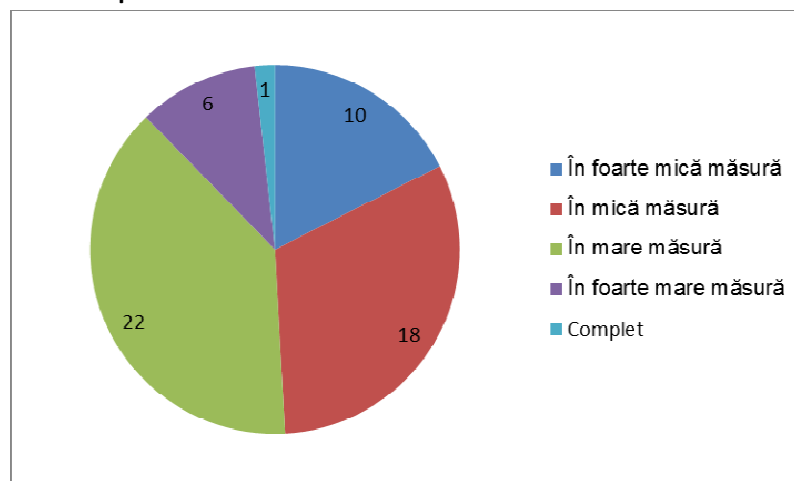
sociologiei, este unul dintre aspectele care generează răspunsuri afirmative la fiecare dintre cele trei aspecte avute în considerare. Un alt aspect ce poate fi extras din analiza datelor este acela că doctoranzii care atribuie un grad ridicat îndeplinirii așteptărilor privind desfășurarea studiilor declară într-o proporție mai ridicată faptul că au trimis texte științifice spre evaluare. În schimb, respondenții care apreciază negativ îndeplinirea standardelor anterioare declară într-un număr mai mare faptul că nu au primit feedback pe marginea materialelor realizate. În plus, doar un procent de 26% dintre respondenți au răspuns afirmativ simultan la fiecare dintre cele trei întrebări.

În afara acestor observații se poate constata faptul că 30 din 57 de respondenți au primit sprijin în realizarea lucrării și de la alți profesori din cadrul facultății. Un răspuns afirmativ la această întrebare este asociat unui grad ridicat al îndeplinirii așteptărilor privind desfășurarea studiilor doctorale. Specializarea anterioară în domeniul sociologiei și anul de studiu sunt variabile care par să conteze mai puțin sub acest aspect.

Accesibilitatea resurselor științifice

Disponibilitatea resurselor necesare realizării tezei de doctorat reprezintă unul dintre aspectele care reflectă calitatea studiilor desfășurate în Școala Doctorală. Accesul facil la un număr considerabil de surse de informare reprezintă un element ce poate stimula interesul beneficiarilor față de procesul educațional și creează bazele generării unor rezultate vizibile pe plan academic.

Figura 11. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ce măsură aveți acces la bibliografia necesară pentru a vă realiza cercetarea doctorală?”

Declarațiile respondenților privind disponibilitatea materialelor necesare realizării cercetării doctorale pun în evidență o accesibilitate relativ redusă a resurselor bibliografice. Un număr de 29 de respondenți din 57 evaluează pozitiv acest aspect, menționând că au acces în mare măsură la textele științifice necesare cercetării doctorale. Ceea ce apare a fi relevant din analiza datelor este asocierea puternică între disponibilitatea resurselor bibliografice și gradul de îndeplinire al așteptărilor. De asemenea, se poate constata faptul că respondenții care declară o frecvență mai ridicată a întâlnirilor cu coordonatorul de doctorat au un grad de mulțumire mai ridicat față de accesibilitatea textelor științifice pe tema lucrării. În plus, gradul de cunoaștere a limbii engleze nu se dovedește a fi un aspect care să influențeze evaluarea disponibilității resursei vizate.

Ceea ce poate apărea ca surprinzător este faptul că doctoranzii chestionați declară într-o măsură mai mare că dispun de resursele financiare și materiale necesare realizării cercetării comparativ cu accesibilitatea materialelor bibliografice. Respondenții care la momentul realizării chestionarului erau în anul II de studii se declară într-o proporție majoritară mulțumiți de acest

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

aspect comparativ cu cei din alți ani. Ca și în situația anterioară disponibilitatea resurselor se dovedește a fi un criteriu asociat unui grad ridicat de îndeplinire a așteptărilor.

Figura 12. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ce măsură dispuneți de resursele financiare și materiale necesare pentru a vă realiza cercetarea doctorală?”

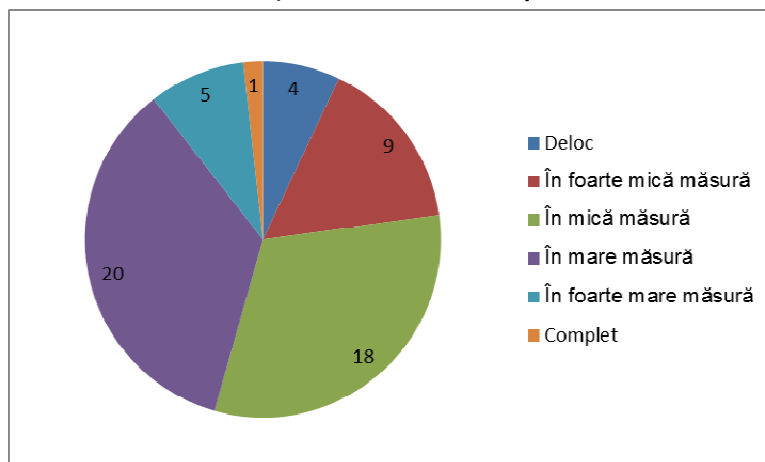
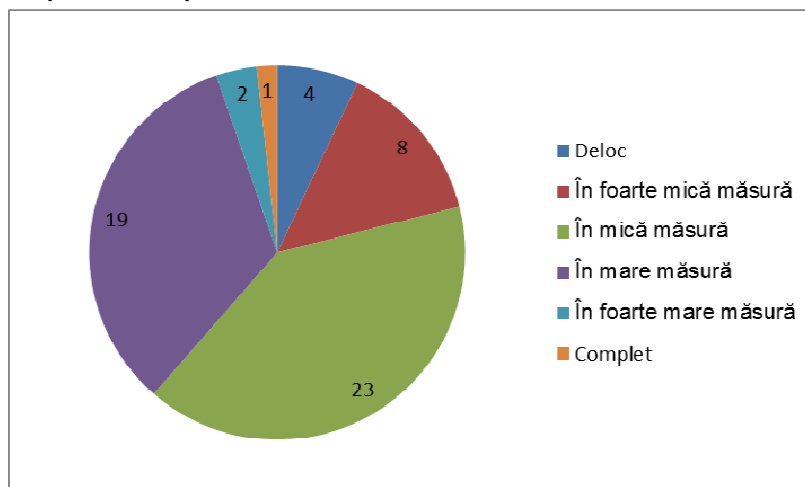

Figura 13. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ce măsură dispuneți de timpul necesar pentru a vă realiza cercetarea doctorală?”

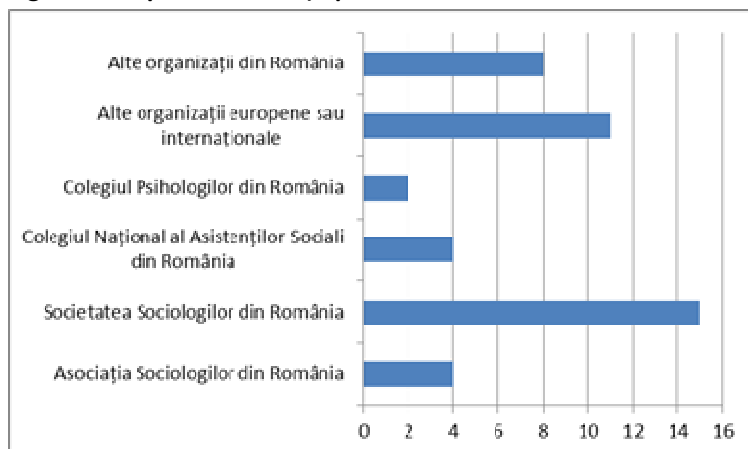

Resursele de timp reprezintă, de asemenea, un aspect care generează nemulțumiri din partea doctoranzilor, aproximativ 60% dintre aceștia declarând că dispun într-o măsură redusă de timpul necesar redactării tezei. Această inconveniență este sesizată cu precădere de doctoranzii aflați în anii terminali care într-o proporție majoritar consideră că perioada pusă la dispoziție contractual nu este suficientă finalizării raportului de cercetare. Interesant de remarcat este asocierea moderată ce există între gradul îndeplinirii așteptărilor și disponibilitatea de timp ce pune în evidență faptul că persoanele care se declară nemulțumite de acest ultim aspect consideră că așteptările le-au fost confirmate. Situația poate reflecta o poziție redusă ocupată de resurselor temporale în ierarhica criteriilor de evaluare.

Activități conexe redactării tezei

Gradul de implicare în activități academice reprezintă un aspect ce contribuie la crearea unui comunități științifice în domeniu compusă din cercetători cu interese similare, putând reprezenta, de asemenea, un indicator al calității procesului educațional facilitând producția de materiale științifice.

Figura 14. Tipuri de asociații profesionale în care doctoranzii au statut de membru

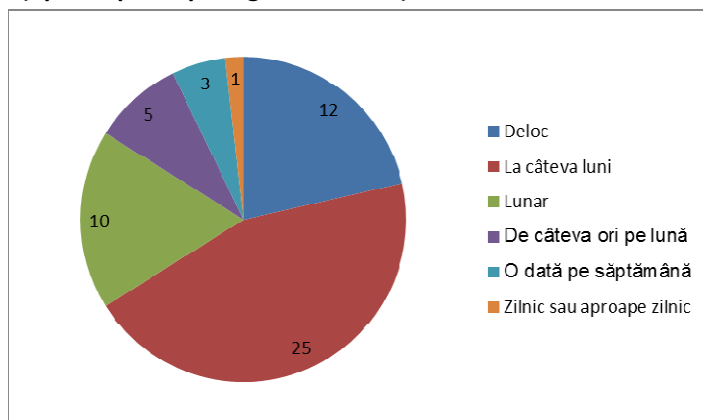

Un număr de 18 din 49 de respondenți declară că sunt înscriși în cel puțin o asociație profesională din domeniu, cea mai mare parte dintre aceștia deținând statutul de membru în Societatea Sociologilor din România. Aceasta este urmată de alte organizații europene sau internaționale. O pondere semnificativă în raport cu aspectele vizate este reprezentată și de respondenții care sunt membri în alte organizații din România, inclusiv Colegiul Național al Asistenților Sociali și Colegiul Psihologilor.

Stagiile de pregătire în străinătate au fost urmate de un număr de 20 din 52 de respondenți, cea mai mare parte dintre aceștia fiind din anii I și II. Atât interesul față de domeniu, cât și gradul de îndeplinire al așteptărilor nu se dovedesc a se afla în relație cu studiul în afara țării.

În ceea ce privește producția științifică, se poate constata faptul că 33 de respondenți dintr-un total de 57 au publicat cel puțin un material realizat pe baza temei lucrării, incluzând aici articole, cărți, recenzii, capitole. De remarcat este faptul că doar două variabile avute în considerare (anul de studiu și disponibilitatea materialelor bibliografice) se dovedesc a fi asociate cu acest aspect. Cum este de așteptat doctoranzii din anii terminali și cei care găsesc accesibile materialele teoretice sunt mai implicați în activități de publicare a studiilor personale.

Figura 15. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ultimele șase luni, cât de des ați participat la prelegeri, conferințe, seminarii?”

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

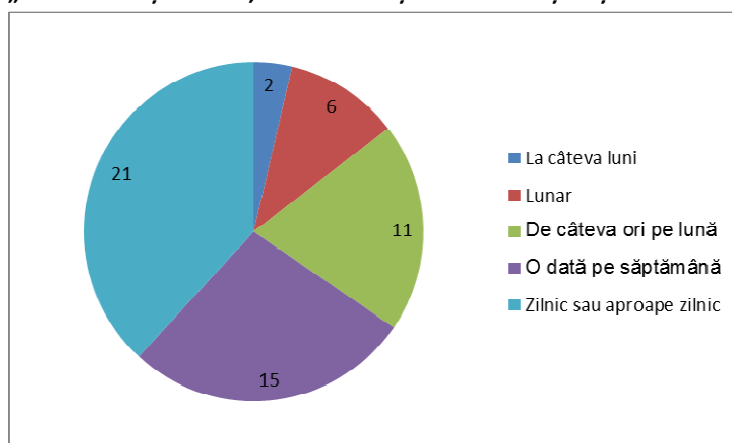
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

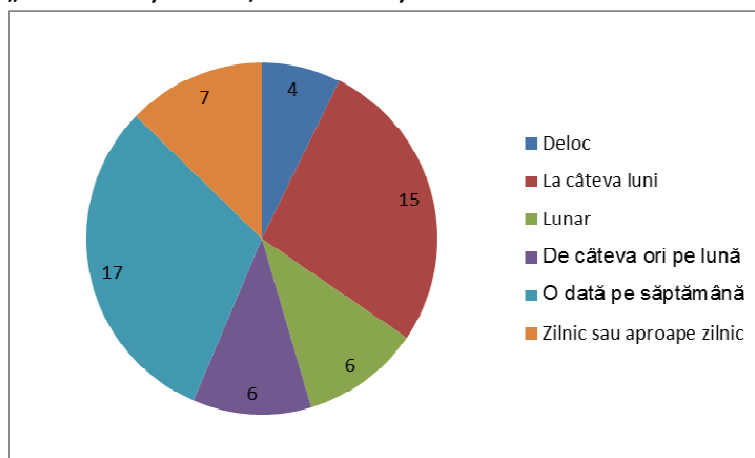
Gradul de implicare al doctoranzilor în procesul educațional prin participarea la prelegeri, conferințe, seminarii este unul mediu ținând cont de specificitatea domeniului. Rezultatele indică un procent de 16% atribuit doctoranzilor care participă cel puțin lunar la astfel de evenimente (Figura 15).

**Figura 16. Distribuția răspunsurilor la întrebarea:
„În ultimele șase luni, cât de des ați citit lucrări științifice?”**

Un grad mai ridicat de implicare în elaborarea tezei este indicat de frecvența cu care persoanele chestionate consultă lucrări de specialitate (Figura 16) sau cea a redactării efective tezei de doctorat (Figura 17). În raport cu ultimul aspect avut în considerare se poate constata că acesta este asociat interacțiunilor cu profesorul coordonator. Interesant de remarcat este, de asemenea, situația potrivit căreia se constată că, deși resursele temporale sunt indicate ca fiind o problemă relevantă pentru doctoranzi, cei din anii terminali declară într-o proporție mai redusă, comparativ cu cei din anul I, că se implică săptămânal în redactarea tezei.

**Figura 17. Distribuția răspunsurilor la întrebarea:
„În ultimele șase luni, cât de des ați scris la teza de doctorat?”**

Calitatea interacțiunilor din cadrul Școlii Doctorale

Tipurile de relații ce se stabilesc între participanții la Școala Doctorală favorizează nu numai stabilirea unui climat corespunzător desfășurării activităților, ci contribuie la creșterea calității producției științifice prin crearea cadrelor necesare stabilirii unui dialog colegial pe teme academice care să permită o îmbunătățire a rezultatelor finale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

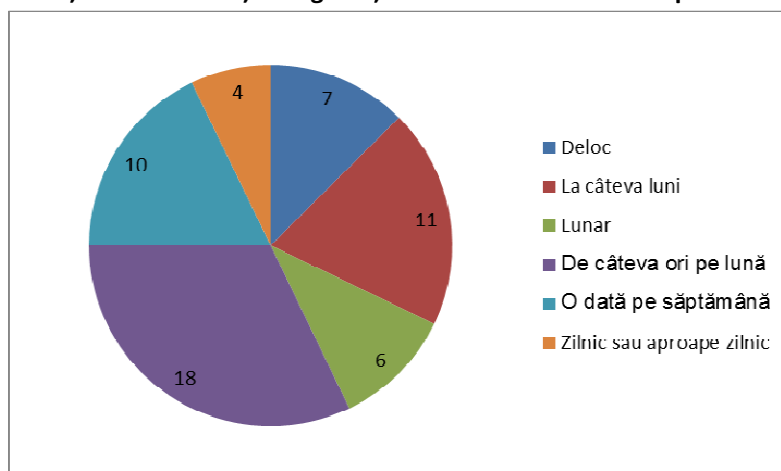
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Interacțiunile cu colegii de doctorat pot fi considerate ca fiind reduse prin raportare la procentul de 25% al celor care declară că discută cu colegii de școală doctorală probleme profesionale cel puțin săptămânal (Figura 18). De remarcat este faptul că astfel de relații se stabilesc într-o proporție mai mare în anul I, situație favorizată de prezența la cursuri, și în anul III, situație favorizată de creșterea frecvenței întâlnirilor cu coordonatorul de doctorat. Un alt aspect ce se impune a fi punctat este acela că respondenții declară că țin constat legătura, în medie, cu 5 colegi de școală doctorală.

Figura 18. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ultimele șase luni, cât de des ați discutat cu alți colegi de școala doctorală chestiuni profesionale?„

Gradul de implicare în proiecte colective de cercetare este mai ridicat, 40 din 57 de respondenți declarând că au participat cel puțin o dată în calitate de cercetător la o astfel de activitatea.

Evaluarea rezultatelor procesului educațional

Raportarea doctoranzilor la rezultatele vizibile ale procesului educațional din cadrul Școlii Doctorale reprezintă un indicator direct al îndeplinirii criteriilor de calitate corespunzătoare. Dezvoltarea competențelor și acumularea de cunoștințe sunt două dintre elemente cheie ce trebuie avute în considerare în evaluarea beneficiilor directe acordate publicului țintă. Autoaprecierea îndeplinirii acestor standarde este un indicator indirect prin care se reflectă desfășurarea activităților conform așteptărilor.

Figura 19. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ce măsură credeți că ați învățat să faceți o cercetare sociologică, de când sunteți înscris/ă la doctorat?“

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

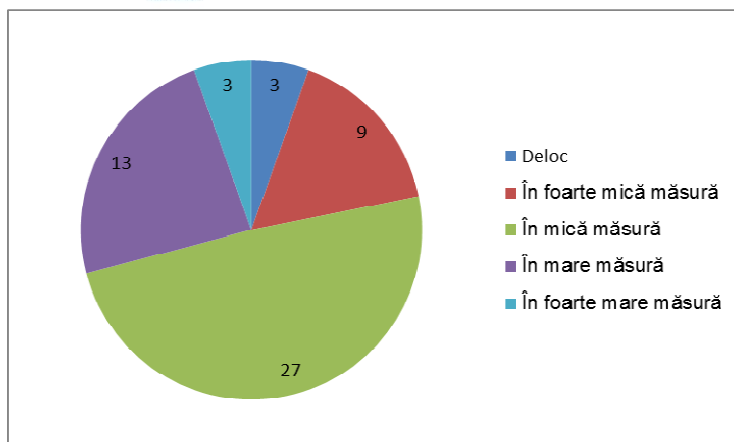

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

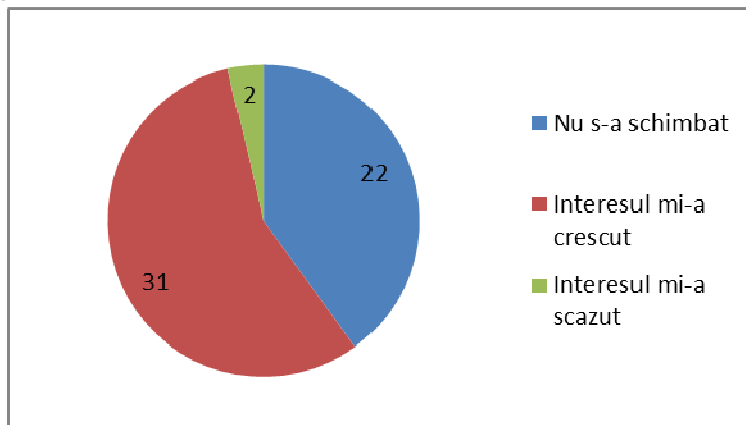

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

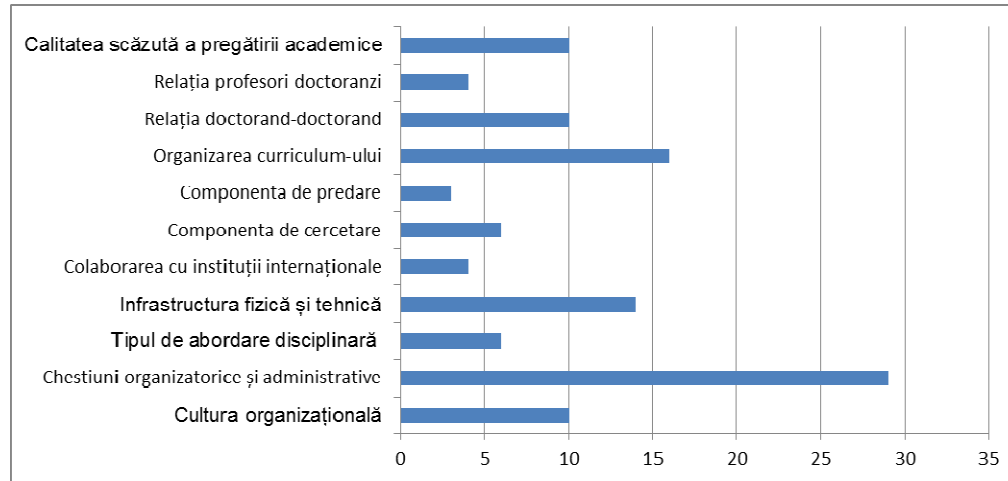
Majoritatea doctoranzilor chestionați (un procent de 70%) declară faptul că de când sunt înscriși la doctorat au învățat într-o mică măsură cum să realizeze o cercetare științifică (Figura 19). Această distribuție a răspunsurilor poate fi un rezultat al unei aprecieri anterioare pozitive a propriilor competențe, care nu mai erau necesar a fi dezvoltate pe parcursul studiilor doctorale, cât și a lipsei de experiență directă cu obiectul de studiu.

Figura 20. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „Cum s-a schimbat interesul dvs. pentru sociologie, de când sunteți înscris/ă la doctorat?„

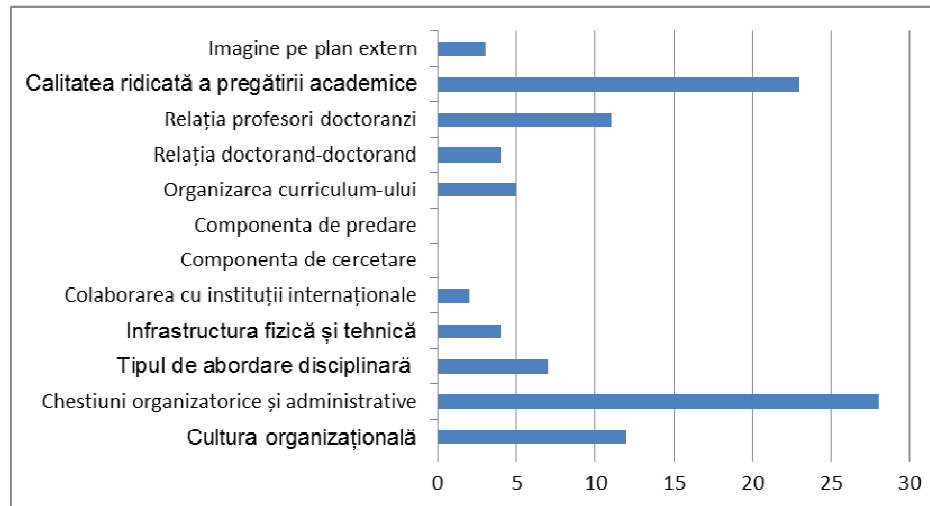
În schimb, se poate constata faptul că în aproximativ 56% din cazuri interesul față de domeniul sociologiei a crescut pe perioada studiilor doctorale (Figura 20). Totodată, se poate remarca cum în 50% din cazuri interesul nu s-a schimbat, aspect ce nu are neapărat o conotație negativă în măsura în care acesta a fost ridicat încă de la început. Ca atare, cele 22 de cazuri pot fi considerate ca exprimând o atitudine neutră. O nemulțumire evidentă apare, așadar, menționată în doar 2 cazuri.

Figura 21. Puncte slabe ale Școlii Doctorale de Sociologie

Printre problemele principale enunțate de respondenți în cadrul întrebărilor deschise se numără chestiunile organizatorice și administrative, urmate de organizarea curriculum-ului, de infrastructura fizică și tehnică și de calitatea scăzută a pregătirii academice oferite (Figura 21). Pe lângă acestea au mai fost punctate într-o proporție considerabilă cultura organizațională, relația doctorand-doctorand, tipul de abordare disciplinară și componenta de cercetare.

Figura 22. Puncte forte ale Școlii Doctorale de Sociologie

Interesant de remarcat este faptul că deși chestiunile organizatorice și administrative sunt anterior menționate ca fiind aspectele problematice vizibile, tot acestea sunt punctate în cea mai mare parte ca fiind cele mai bine fundamentate în cadrul Școlii Doctorale (Figura 22). Această situație pune în evidență o diferențiere foarte mare a percepțiilor. Calitatea ridicată conferită pregătirii academice este, de asemenea, punctată într-o măsură considerabilă, la fel și cultura organizațională sau relația dintre profesori și doctoranzi. Componenta de predare și cercetare nu apar a fi deloc menționate, în rândul doctoranzilor chestionați, ca fiind puncte forte ale Școlii Doctorale.

Balanța tinde să încline, totuși, în favoarea punctelor slabe identificate într-un număr mai mare de cazuri (112) comparativ cu punctele forte (99 de exemplificări). Vârsta medie a doctoranzilor care au răspuns la chestionar este 30 de ani, însă criteriul vârstei se dovedește a nu fi asociat cu modul de evaluare a activităților desfășurate în cadrul Școlii Doctorale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Concluzii și recomandări

Pe baza rezultatelor chestionarului, pentru fiecare dintre aspectele vizate, pot fi formulate următoarele concluzii și recomandări:

- a) *Desfășurarea procesului de admitere:* Doctoranzii chestionați sunt în mare măsură mulțumiți de corectitudinea examenului și de informațiile furnizate în legătură cu procesul de admitere. Ceea ce generează un grad mai ridicat de nemulțumiri este relevanța competențelor evaluate în cadrul testului aplicat pentru departajarea candidaților. Pentru aceasta se recomandă implicarea unei echipe de specialiști în conceperea metodologiei de admitere și a subiectelor de examen având la bază documente care să țină cont de criteriile calificării de licență și master în sociologie.
- b) *Gradul de îndeplinire al așteptărilor:* Părerile referitoare la gradul în care așteptările inițiale ale doctoranzilor au fost îndeplinite pe parcursul procesului educațional sunt împărțite. Aproximativ jumătate dintre respondenți tind să realizeze evaluări pozitive, iar cealaltă jumătate își îndreptă atitudinile spre polul opus. În acest caz, este recomandată, în primul rând, o monitorizare a așteptărilor doctoranzilor odată cu admiterea la studiile doctorale și realizarea de activități care să corespundă acestora în măsura în care acestea sunt orientate spre sporirea calității procesului educațional.
- c) *Relația doctorand-coordonator de doctorat:* Rezultatele la chestionar indică o inconsistență a întâlnirilor pentru discutarea temei de cercetare de către doctorand și coordonatorul lucrării. Pentru îmbunătățirea acestui aspect este recomandată structurarea unui program periodic care să includă ore de consultații în vederea facilitării interacțiunilor.
- d) *Accesibilitatea resurselor științifice:* Resursele limitate de timp necesare finalizării temei și accesul dificil la materiale în scopul pregătirii individuale sunt principalele aspecte cu caracter problematic semnalate de respondenți. În acest caz, se recomandă alocarea unor fonduri destinate special achiziționării de materiale bibliografice necesare doctoranzilor precum și facilitarea accesului la baze de date științifice precum platforma ANELIS.
- e) *Activități conexe redactării tezei:* Pe baza declarațiilor doctoranzilor se poate constata o implicare redusă a acestora în comunitatea academică și o participare limitată la evenimente științifice. Astfel, recomandările merg în direcția creării unor oportunități de înscriere în organizații profesionale similare competițiilor amicale deja desfășurate (Întrebări despre întrebările proiectului de cercetare, Cunoașteri în dialog – știință, ficțiune, cotidian), respectiv încurajarea participării doctoranzilor la evenimente științifice prin actualizarea unui flux informațional constant de transmitere a noutăților și popularizarea celui deja existent.
- f) *Calitatea interacțiunilor din cadrul Școlii Doctorale:* Interacțiunile doctorand-doctorand sunt, conform declarațiilor respondenților, reduse. Ca urmare este necesară găsirea unor mijloace de intensificare a acestora precum realizarea unor ateliere sau grupuri de discuții, respectiv popularizarea platformei de peer-review existentă care să fie utilizată ca instrument al facilitării dialogurilor colegiale.
- g) *Evaluarea rezultatelor procesului educațional:* Pentru ameliorarea aspectelor problematice referitoare la rezultatele procesului educațional se recomandă implicarea

UNIUNEA EUROPEANA

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

unei reprezentat al doctoranzilor în luarea deciziilor, precum și inițierea unui sistem de centralizare a nemulțumirilor și recomandărilor propuse de beneficiarii direcți (fie ei profesori, doctoranzi sau absolvenți).